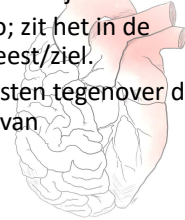

ik voel
dus
ik ben 5

Theo Meereboer & Petra Bolhuis
Maieutiek 2016

Debat over de waarheid

- Filosofisch gezien is er altijd een debat geweest over de status van de mogelijke kennis over de wereld van de objecten.
- Aristoteles tegenover Plato; zit het in de zintuigen of zit het in de geest/ziel.
- Vandaag de dag de relativisten tegenover de aanhangers van een vorm van correspondentietheorie.

maieutiek 2016-college5

Waarheid

- Waarheid wordt een vraag in de loop van de geschiedenis van bewust levende mensen. Ik heb een relatie tot het object, jij hebt een relatie tot het object, maar wat doen we als die relaties ongelijke informatie opleveren?
- Descartes koppelt waarheid aan de enkelvoudige subjectieve waarneming; ik twijfel dus ik besta.

maieutiek 2016-college5

Correspondentie met de objecten

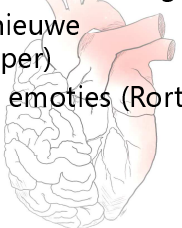
- Toetsbaar
- Meetbaar
- Herhaalbaar
- Dat werkte heel goed tot de grote sprong in kennis van 19de eeuw er scheuren in aanbrengt, uitmondend in Nietzsches 'wil tot waarheid'

maieutiek 2016-college5

Objectiviteit onder druk

- Kennis van de zintuigen
- Kennis van wetenschapsontwikkeling
- Falsificatieprincipe als nieuwe waarheidsvinding. (Popper)
- Rol van taal, context en emoties (Rorty)

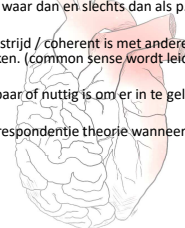

maieutiek 2016-college5

Theorieën over waarheid en feiten

- De correspondentietheorie
 - een propositie P waar is wanneer ze correspondeert met de feiten of met hoe de dingen in werkelijkheid zijn
- De semantische theorie (Tarski) als 1 maar zonder verwijzen naar feiten.
 - de propositie uitgedrukt door P in taal L is waar dan en slechts dan als p.
- De coherentietheorie
 - een propositie P is waar wanneer P niet in strijd / coherent is met andere proposities die we al wel als waar aanmerken. (common sense wordt leidraad)
- Pragmatisme
 - een propositie P is 'waar' indien het bruikbaar of nuttig is om er in te geloven.

De meeste mensen hanteren een vorm van de correspondentie theorie wanneer ze het over waarheid hebben.

maieutiek 2016-college5

Rol van emoties in het brein

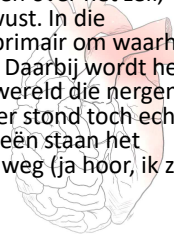
- Hersenonderzoek maakt duidelijk dat bij iedere voorstelling het hele lijf betrokken is.
- De constructie van het lichaam
- De opgedane ervaringen en hun impact op het organisme worden mee opgeslagen en bij iedere kennis-act komen die dus als vanzelf mee.

maieutiek 2016-college5

Objectiviteit en het overleven

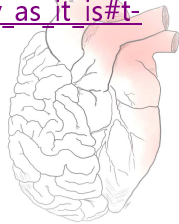
- De dynamische homeostase maakt het noodzakelijk dat er voortdurend kaarten worden bijgewerkt over de objecten en over het zelf, daarvan zijn we ons niet bewust. In die wisselwerking gaat het niet primair om waarheid, maar een juiste afstemming. Daarbij wordt het hebben van ideeën over de wereld die nergens op slaan wel afgestraft (tja, er stond toch echt een boom), maar andere ideeën staan het overleven wellicht niet in de weg (ja hoor, ik zag echt een kabouter)

maieutiek 2016-college5

Waarneming en feiten

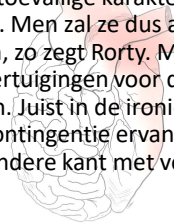
- https://www.ted.com/talks/donald_hoff_man_do_we_see_reality_as_it_is#t-750563

maieutiek 2016-college5

Oplossing van Rorty is pragmatisch

- Rorty zegt dat de mensen zich altijd bewust zouden moeten zijn van het toevallige karakter van hun eigen overtuigingen. Men zal ze dus altijd met een zekere ironie bezien, zo zegt Rorty. Maar dat betekent niet dat die overtuigingen voor die mens zelf ook willekeurig zijn. Juist in de ironie kan hij aan de ene kant de contingentie ervan onderkennen en ze aan de andere kant met volle overtuiging omarmen.

maieutiek 2016-college5

Rol van emoties

- Plotseling wordt er een heel nieuw licht geworpen op maatschappelijke verhoudingen die iedereen vanzelfsprekend vond.
- Voorbeeld de roman 'De negerhut van oom Tom'.
- Argumenten zijn zwakker dan emotionele ervaringen.
- Romans hebben meer invloed dan filosofische teksten. (media)
- Ethiek én politiek worden zo afhankelijk van het sentiment, dat zich uiteindelijk – zo erkent ook Rorty – niet laat rechtvaardigen.

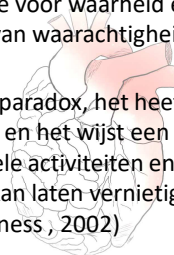

maieutiek 2016-college5

Waarheid als streven

'Als je niet werkelijk gelooft in het bestaan van waarheid, waar is dan de passie voor waarheid een passie voor? Of in het zoeken van waarachtigheid waar zoek je dan naar?'

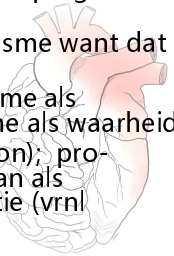
Dit is niet abstract, het is geen paradox, het heeft consequenties voor de politiek en het wijst een gevaar aan dat onze intellectuele activiteiten en de menswetenschappen zichzelf kan laten vernietigen. (Williams in Truth and Truthfulness , 2002)

maieutiek 2016-college5

Dagelijkse consequentie een voorbeeld; multiculturalisme

- Rorty; neutraal tegenover multiculturalisme, maar wel pragmatisch t.o.v. wat waarheid is.
- Searl; tegen multiculturalisme want dat is waarheid relativerend.
- Taylor; pro multiculturalisme als uitdrukking van liberalisme als waarheid.
- Schrijver (Carol J. Nicholson); pro-multiculturalisme maar dan als pragmatisch de beste optie (vri didactisch).

maieutiek 2016-college5

Pragmatisme en zelfbewustzijn

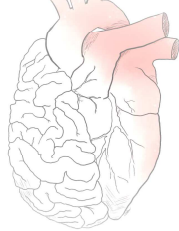
- Als alles kan veranderen en we een homeodynamica accepteren wat gebeurt er dan met ons zelfbewustzijn?
- Lockiaanse toetsing aan onszelf lijkt voor de hand te liggen.
- Ook Damasio zegt dat het lichaam zichzelf als referentie neemt omdat het de meest stabiele factor is, maar wat als dat lichaam verandert?

maieutiek 2016-college5

Zelfervaring en feiten

- <https://www.youtube.com/watch?v=sxwn1w7MJvk>

maieutiek 2016-college5